

Bilag 2.2

Dato: 07.06.2023

Til: Hovedbestyrelsen på HB-mødet 22. juni 2023
Kontaktperson: Søren Møllerup Dawe, smd@dn.dk, 31 71 90 91

Indkomne forslag til Aktivitetsplan 2024-2025

Indhold

1. Om prioritering omkring natur, miljø og klima	2
2. Biodiversitet i haver.....	2
3. Arbejde for sikring af forvaltning af vore mange §3 arealer	3
4. Øget fredningsarbejde.....	3
5. Plan for grønne områder i Hovedstadsregionen	3
6. Naturkorridor i Nordsjælland	4
7. Landbrugets grønne omstilling.....	5
8. Klima og Klima/landbrug, fagmedarbejdere	6
9. Beskyttelse af grundvand og drikkevand.....	6
10. Mere natur og helhedstænkning i vores grønne omstilling	8
11. Politik for alle typer VE anlæg	8
12. Solcelleparker - retningslinjer og politik.....	9
13. Cirkulær økonomi	10
14. Flere ressourcer til mere koordinering og aktiviteter for kyst- og havnaturen	11
15. Skærpet fokus på havet	12
16. MTB problemer skal prioriteres i DNs aktivitetsplan	12
17. Appel: DN bør formulere et forslag til et nye retningslinjer for sportsaktiviteter	13
18. kortlægning af konflikter benyttelse/beskyttelse	13
19. Mindre trafik med mountainbike i naturen	14
20. Flere penge til kommuners naturarbejde.....	14
21. EU's natur- og miljølove skal overholdes og implementeres i Danmark.....	15
22. GMO - CRISPER skal fortsat reguleres	15
23. Forslag til AP 2024/2025 fra DN Svendborg	15
24. Meget mere praktisk naturarbejde	18
25. Opgradering af netværk groet nedefra	18
26. Resurserne til afdelingerne	19
27. Råd til aktives aktiviteter	19
28. Økonomi samråd	20
29. Velfungerende DN-afdelinger i alle kommuner	20
30. Tjek af lovgrundlaget for fredninger	21

Bilag 2.2

1. Om prioritering omkring natur, miljø og klima

Indsendt via Vores DN af **Poul Evald Hansen**, formand i DN Albertslund:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/om-prioritering-omkring-natur-miljo-og-klima>

Ofte trækker tiltag omkring natur, miljø og klima i samme retning; men der tilfælde, hvor det ikke gælder. Det kan være konkrete sager om skovrejsning, solceller, vindmøller osv. Hvis vi mener, at beskyttelsen af naturen i lysåbne områder skal vægtes meget højt, så kan det få konsekvenser for bl.a. nævnte områder.

Jeg mener, DN skal tilkendegive meget klart, at naturkrisen, biodiversitetskrisen, er den alvorligste og mindst genoprettelige af kriserne, og naturhensyn skal veje tungest, hvis der er konflikter til klima- og miljøspørgsmål.

Dette bør fremgå af DN's formålsparagraf, og jeg efterlyser forslag til, hvordan det kan skrives. Det er hykleri og stikken hovedet i busken at benægte, at denne konflikttype kan forekomme, og sandsynligvis ret hyppigt vil forekomme.

Hvis der ingen konflikt er, så vi jo alle være glade, men lad os være ærlige omkring sagen.

Venlig hilsen
Poul Evald - DN-Albertslund.

2. Biodiversitet i haver

Indsendt via Vores DN af **Thomas Brygger**, suppleant i DN Guldborgsund:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/biodiversitet-i-haver>

Efter at kampagnen for "vilde haver" har haft en vis succes, og formentlig vil udvikle sig yderligere i fremtiden, ville det måske være en idé at indlede en indsats for at få katteejere til at overholde Mark- og vejfredningslovens § 1, Der påbyder at holde husdyr på egen matrikel. Såfremt parcelhushaver skal kunne huse anden biodiversitet end blomster og insekter, vil det være nødvendigt at se på huskattens prædation af de naturligt forekommende småfuglearter. Der er rig dokumentation for både tilbagegangen i fuglebestande og kattens prædation på fugle. Endvidere kan det ikke udelukkes, at katte også påvirker bestande af padder og krybdyr.

Hvis DN tager emnet op, må der forventes et opgør med en uheldig tradition omkring kattehold, der også har mange modstandere. Man må regne med at nogle medlemmer vil melde sig ud. Omvendt vil en sober og saglig kampagne over længere tid, medføre at endnu flere vil melde sig ind. Mange haveejere har en del andre begrundelser end biodiversitet som argument for at katteejerne holder deres dyr på egen matrikel. Disse begrundelser må dog aldrig blive DN's argument, da man så vil puste til ilden i en debat der ofte bliver ført aldeles usaglig. Man bør også være opmærksom på, at pressen som regel kun vil interessere sig for selve konflikten, i stedet for at forholde sig til fakta mht. biodiversitet samt andre konsekvenser som smittespredning m.v.

Den eneste danske undersøgelse jeg har erindring om, var en uvidenskabelig undersøgelse af DR's seere (Poul Thomsen, tror jeg nok). På verdensplan er der dokumentation for problemets omfang.

En lille del er samlet i nedenstående artikel, som er helt påkrævet at læse: <https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/pan3.10073>

Bilag 2.2

3. Arbejde for sikring af forvaltning af vore mange §3 arealer

Indsendt via Vores DN af **Anna Bodil Hald**, personligt valgt til REP: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/arbejde-for-sikring-af-forvaltning-af-vore-mange-3-arealer>

Den danske natur findes spredt over hele landet i små enklaver. En stor del af denne natur ejes af private. Disse områder og især overdrev og rigkær er truet i dag. Fint med skattefrihed til lodsejerne, men så må der også følge krav med - en forvaltning. DN skal arbejde i offentligheden for at der kommer fokus på disse mange områder. DN skal arbejde for at tilskudsreglerne fremmer samgræsning af disse områder i større sammenhængende folde. Her vil et samarbejde med Danmarks Jægerforbund være relevant, da mange jægere - fejlagtigt - blokerer for græsning.

DN skal også arbejde for at PFAS ikke blokerer naturpleje. PFAS findes givetvis overalt, hvor der måles. Ikke kun på NST's arealer, men også på private arealer.

4. Øget fredningsarbejde

Indsendt via Vores DN af **Knud Erik Hansen**, Formand, DN København: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/oget-fredningsarbejde>

DN har de seneste år prioritet de store naturområder og områder med sjælden og sårbar natur i DNs fredningsforslag. Det er en vigtig opgave.

Der er imidlertid en særlig opgave for natur i byer og byregioner. Her er natur og udvidelse af naturområder presset af byvæksten. Bag denne vækst står stærke økonomiske kræfter, som har kræfter til at køre naturen over. Kommuneplaner og lokalplaner er oftest ikke tilstrækkelige til at sikre naturen. Fredningsinstrumentet er – selvom det er besværligt – det ultimativt stærkeste virkemiddel, vi har til at beskytte naturen overfor byvækst.

Skal vi have byer med levedygtig natur og byer vi mennesker kan trives i er det relevant i byer at 30 pct er grønne områder. Og er vi ikke hurtige er en del af de 30 pct gået til bybygning.

DN bør derfor sætte markant flere resurser af til fredningsarbejde i byer og byregioner.

Knud Erik Hansen
Formand for DN København og medlem af Hovedbestyrelsen.

5. Plan for grønne områder i Hovedstadsregionen

Indsendt via Vores DN af **Knud Erik Hansen**, Formand, DN København: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/plan-for-gronne-omrader-i-hovedstadsregionen>

Hovedstadsregionen er i en kraftig udvikling og der er brug for at DN får klare svar til, hvordan vi vil sikre en naturgrøn udvikling i regionen.

Bilag 2.2

Vi skal sørge for at spotte de områder, vi vil have som natur fremover sådan, at byudvikling kan henvises til andre områder. Regionen har f.eks. i 1973 fået udlagt et bredt bælte, der går fra Køge til Helsingør, til transportkorridor. Den skal sandsynligvis ikke bruges til transport og slet ikke i sin fulde udstrækning. Med den vækst der er i Hovedstadsregionen vil der givet komme ønsker om bybygning i korridoren. De må ikke ødelægge den unikke mulighed for, at regionen får en fantastisk og sammenhængende naturkorridor fra det sydlige Sjælland til Nordsjælland.

Andre steder er der givet også områder der skal beskyttes.

I København har vi både mindre og større områder der bør sikres til natur – bl.a. Nordhavn, Amager og Kalvebod Fælled.

Hovedstadsregionen har ca. 2 mio. indbyggere, svarende til ca. 1/3 af hele Danmarks befolkning.

Knud Erik Hansen

Formand for DN København og medlem af Hovedbestyrelsen.

6. **Naturkorridor i Nordsjælland**

Indsendt via Vores DN af **Helle Anna Elisabeth Nielsen**, formand DN Egedal:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/naturkorridor-i-nordsjaelland>

På vegne af Afdeling Egedal's bestyrelse indstilles hermed et tværkommunalt projekt i nordsjælland omfattende 18 kommuner, der har til formål at sikre natur og skabe tilgængelighed for borgerne i region hovedstaden.

Naturkorridoren afløser/placeres delvist i transportkorridoren og sikrer naturværdier der grundet arealreserveringen eksisterer og har udviklet sig udover smukke landskabelige værdier.

Projektet taler ind i strategien ved at skabe mere plads til naturen og sikre naturværdier bedre beskyttelse herunder flere paragraf 3 områder med bilag IV arter og natura 2000 områder, samt en del kulturhistoriske værdier og beskyttelser. OG det taler ind i formålet med foreningen ved både at skabe tilgængelighed til naturen og binde den sammen i økologiske forbindelser der sikrer at naturen får bedre vilkår. Herudover skaber den mere bynær natur, hvilket er meget efterspurgt og skaber opbakning til foreningen og flere medlemmer, gennem lokal relevans og lokale visioner for en meget stor del af befolkningen i det tættest bebyggede område i Danmark.

Projektet er beskrevet i en særskilt projektbeskrivelse, som kan rekvireres. Skriv til haen@privat.dk

Bilag 2.2

7. Landbrugets grønne omstilling

Indsendt via Vores DN af **Mikael Kau**, Næstformand, DN Mariagerfjord:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/landbrugets-gronne-omstilling>

Dansk landbrugs grønne omstilling bør være en hovedprioritet for DN i de kommende to år 24/25 dette var en samlet afdelingsbestyrelse for DN Mariagerfjord enig i på sidste bestyrelsesmøde den 2.5.2023.

Danmark har igennem årtier været ét af verdens mest intensivt dyrkede lande og landbrugsproduktionen beslaglægger i dag 61% af Danmarks samlede landareal, heraf indgår knap 80% til produktion af dyrefoder. (Knap halvdelen af arealet!)

Dette medfører en lang række alvorlige trusler for klima, miljø, dyrevelfærd, folkesundhed og biodiversitet bl.a.:

1. Landbruget er en af de største CO₂e udledere
2. Landbrugets fortsatte udledninger af næringsstoffer dræber vores indre farvande
3. Landbrugets udledninger af pesticider truer vores grundvand
4. Den industrielle dyreproduktion er dyreetisk uforsvarlig
5. Den store koncentration af mange dyr på lidt plads øger risikoen for zoonoser og dermed folkesundheden
6. Den enorme areal udbredelse (50% af DK) af intensivt dyrkede monokulturer til dyrefoder tilintetgør biodiversitet i uhørt grad (DK er bundskraber i EU med under 0,5% urørt natur)

DN er allerede i god dialog med landbrugets organisationer bl.a. Landbrug og Fødevarer og vi skal bevare den vanskelige balancegang mellem at være knivskarpe kritikere og have forståelse for erhvervets udfordringer. Ikke desto mindre vil en udpegning af den grønne omstilling af landbruget som en hovedprioritet kunne styrke hele DN's fokus på en forøget årvågenhed/indsats omkring bl.a.:

1. Fastholdelse af en CO₂e afgift på landbruget til efteråret
2. Sprøjtrefri zoner omkring grundvandsboringer (Engagement i lokale vandværksbestyrelser)
3. Udtagning af kulstofholdige lavbundsjord (Lokalt engagement med Kommuner og landbrug)
4. Fastholdelse af forbud mod PFAS i landbrugets sprøjtemidler
5. Støtte op omkring initiativer som bl.a. Andelsgårde, Økologisk Samsø og lignende nye ejerskabsmæssige/økologiske/regenerative produktionsformer i landbruget
6. Engagere sig lokalt i grønne Vindmølle-, solcelle- og biogasprojekter, hvor en udtagning af landbrugsproduktionsjord alene vil forbedre biodiversiteten, men hvor små yderligere tiltag vil forbedre yderligere
7. Klimaafgifter på de klimabelastende fødevarer (Differentieret moms)

DN må også i stigende grad intensivere og involvere sig i debatten om den nødvendige grønne omstilling af landbruget på de centrale politiske/mediemæssige platforme, ikke mindst gå imod myten om at DN vil nedlægge dansk landbrug. Her må fortællingen om at DN tvært imod vil fremtidssikre dansk landbrug gennem holdbare produktions og ejerskabsformer.

Bilag 2.2

Der foregår i disse år et ukontrolleret udsalg af dansk landbrugsjord til udenlandske, ofte anonyme kapitalinteresser. Det kan ikke være rigtigt, at en kritisk infrastruktur/ressource, som den danske jord ikke skal forblive på dansk ejerskab. Finansieringen af en demokratisk jordbrugsreform i Danmark er en meget vigtig diskussion som DN også må engagere sig i.

DN Mariagerfjord

Mikael Kau, Næstformand

8. Klima og Klima/landbrug, fagmedarbejdere

Indsendt via Vores DN af **Linda Bruhn Jørgensen**, formand, DN Gribskov:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/klima-og-landbrug-fagmedarbejdere>

Vi mangler faglige medarbejdere på områderne klima og klima/Landbrug. Der er stor efterspørgsel og de to ansatte på området har mega travlt.

Det er derfor ikke lykkedes Samråd Nordsjælland og Bornholm at få aftaler med de relevante medarbejdere omkring dels et større arrangement på Svanholm, dels et samrådsmøde om VE/solceller.

9. Beskyttelse af grundvand og drikkevand

Indsendt via Vores DN af **Jens Frydendal**, formand, DN Viborg: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/beskyttelse-af-grundvand-og-drikkevand>

Forslag til DN's nationale indsatsområde 2024: Beskyttelse af Grundvand og drikkevand

Grundvandet i Danmark er i tiltagende grad forurenet af stoffer, der ikke nedbrydes og er meget vanskelige at rense og fjerne i det grundvand, der indvindes til drikkevand. DN har selv d. 15. maj 2023 offentliggjort, at der er for fjerde år i træk fundet pesticidrester i over halvdelen af de aktive drikkevandsboringer i de målinger, indsendt af vandforsyninger, der er registreret i GEUS-database før første kvartal 2023.

Målingerne viser i øvrigt, at også PFAS-forbindelser har fundet vej ned til drikkevandsboringerne.

DN driver allerede en kampagne "Hjælp os med at redde det rene drikkevand". Det er en indsats som skal være langt mere synlig i DN's arbejde i det kommende år.

Det er helt nødvendigt, at der etableres en langt stærkere beskyttelse af de områder og arealer, hvor grundvandet dannes som en ressource for forsyningen med drikkevand.

Formanden for DANVA, Lasse Frimand Jensen vurderer d. 15. Maj 2023, at "det er nødvendigt at beskytte større sammenhængende arealer, de såkaldte grundvandsparker, på i alt 200.000 ha. BNBO er en start med op til 20.000 ha, men rækker ikke til at sikre den ressource, der skal danne grundlag for fremtidens produktion af rent drikkevand."

(<https://www.danva.dk/nyheder/2023/kun-politisk-vilje-kan-sikre-danskernes-drikkevand/>)

DANVA's formand understreger, at det er afgørende at oprette grundvandsparker, hvor hensynet til drikkevand prioriteres, så strategisk vigtige arealer friholdes fra forurenende

Bilag 2.2

aktivitet. I praksis vil det indebære ophør af intensivt landbrug i de pågældende områder. Dette kan ikke ske med brug af frivillige aftaler med landmænd i de pågældende områder, som "Landbrug og Fødevarer" ønsker det. Man kan evt. lette processen gennem omfattende jordfordelinger, men der hvor frivillige aftaler kommer til kort, må bindende foranstaltninger tages i anvendelse.

Rent økonomisk vil omstrukturering af 200.000 ha være meget krævende mht. finansiering. Derfor må man arbejde med, at de arealerne også kan bruges til andre formål, som ikke kompromitterer beskyttelsen af grundvandet. Afhængigt af forholdene i den enkelte grundvandspark kan det være

- Skovrejsning: regeringen har som mål at rejse skov på 250.000 ha
- Lavbunds- og randarealer: regeringen har 100,000 ha som mål og nævner det selv som en mulighed
- Anlæg til vedvarende energi (solceller og vindmøller).

Det kan således være en mulighed at arbejde med flersidig arealanvendelse i grundvandsparkerne; man kan f.eks. udlægge arealer mellem vindmøller som overdrev.

Det fremgår af regeringsgrundlaget at "på længere sigt er der brug for at gøre mere. Ifølge DANVA er der i dag udfordringer ved op imod 200.000 hektar. Der er dog brug for betydelig mere viden om det eksakte behov for beskyttelse af grundvandet. Regeringen vil derfor igangsætte en kortlægning af de 640.000 hektar, der i dag er udpeget som indsatsområder, med henblik på at beskytte drikkevandet."

Kortlægning af grundvand og forureningstrusler har gentagne gange være genstand for kortlægning og undersøgelser af de statslige Miljømyndigheder. Mere viden er selvfølgelig altid relevant, men man kan ikke udsætte den hastende indsats for at beskytte en nøgle ressource med utilstrækkelig viden. Flere vandselskaber har viden og er i gang, f.eks. Århus Vand (<https://www.aarhusvand.dk/cases/drikkevand/grundvandsbeskyttelse/>)

Samme budskab Leverede DN med de 4 store vandselskaber på deres konference d. 15. maj 2023:

"Det går for langsomt med at sikre det danske grundvand. Det var budskabet fra de fire største vandselskaber og Danmarks Naturfredningsforening, der forleden inviterede til grundvandskonference på Christiansborg. I stedet skal der etableres grundvandsparker og de må gerne tilgodese flere interesser på én gang.

<https://www.danva.dk/nyheder/2023/grundvandsparker-skal-paa-dagsordenen/>

Der er endnu et eksempel på den nølende indsats, der har kendetegnet danske myndigheders indsats for at beskytte vandmiljøet, der især kendetegner den Danske implementering af EU's miljøpolitik på vandområdet, bl.a.:

- Forsigtighedsprincippet, defineret i EU traktatens artikel 191, stk. 1
- Vandramme direktivet
- Grundvandsdirektivet
- Drikkevandsdirektivet

Bilag 2.2

· Nitratdirektivet

Det har hidtil ikke været praksis i Danmark, at grønne organisationer - som i de andre EU-lande - retter henvendelse til EU Kommissionen om manglende gennemførelse/overholdelse af EU's miljøpolitik og lovgivning på vandområdet. Spørgsmålet er, om det punkt er ved at være nået vedrørende den passivitet og utilstrækkelige opfølgning, der kendetegner dansk politik for vandområdet.

En henvendelse til EU Kommissionen om utilstrækkelig beskyttelse af grundvand og drikkevand kunne indgå DN's kampagne i 2024. Man kunne tidsmæssigt koble det valget til EU Parlamentet (09/06/24) og valg af ny dansk EU Kommissær (vistnok også i juni 2024).

10. Mere natur og helhedstænkning i vores grønne omstilling

Indsendt via Vores DN af **John Clausen**, formand, DN Lemvig: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/mere-natur-og-helhedstaenkning-i-vores-gronne-omstilling>

Mere helhedstænkning i vores grønne omstilling.

Vores nuværende arbejdstitel "Mere plads til naturen" skal fremover også rumme samtænkningen til klimaomstillingen meget tydeligere end hidtil både til lands og vands.

Ved kun at ville fokusere på f.eks. landbrugets omstilling eller §3- områder mister vi jordforbindelsen og momentum til at agere bredt og stærkt som en forening, der fremover i bredere forstand skal rumme danskere i alle aldre.

Vi har med udgangspunkt i solcelleparker her i DN Lemvig bevist, at vi kan nå langt med at gå i dialog med udviklerne og er nu igang sammen med 2 nabo DN-afdelinger, at gøre det i deres kommuner. Har vi kræfter til at tage dialogen op med mølleudviklerne til havs? Vattenfall, RWE, Ørsted m.fl.

Vores havmiljø kræver kamp politisk, men så må vi tage den både politisk herhjemme og måske også i et tæt samarbejde med EU-politikerne. Lige nu tager vi en kamp i de 4 Kystvandråd og koordinerer. **Vi skal nå Vandrammedirektivets og vores egen vandhandlingsplans mål i tide. Men vi skal også have synliggjort problemstillingen ligesom de 70 timers videooptagning i Vejle Fjord og 1 skrubbe. GreenPeacefilmen: "Ørken under vandet".**

Mere klima/biodiversitetshelhedstænkning i vores byer. Hold fokus på vores succeskampagner omkring biodiversitet (Slip Haven Fri) selv med en lille start kan folk bidrage i deres velfriserede have. Udbyg vores samarbejde under Fælleshaven.com, når nu sommerfugle-ambasadorerne er lukket ned. Der er millioner af m² "ørkengræsplæner", der kan forvandles og med firmaernes hjælp.

John Clausen og DN Lemvig samt medlem af Limfjordsgruppen.

11. Politik for alle typer VE anlæg

Indsendt via Vores DN af **Lise Norre**, næstformand, DN Vesthimmerland: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/politik-for-alle-typer-ve-anlaeg>

Nu har vi lige vedtaget en politik for vindmøller.

Men der er også fuld fart på andre typer VE anlæg. For at DN fremstår som en homogen forening ville det være hensigtsmæssigt med en opdateret VE politik for de andre typer,

Bilag 2.2

særligt solceller. Den haster. Arbejdet med den kan forventes at blive mindre end med vindmøller, da meget sikkert kan genbruges.

Det vil kunne understøtte afdelingerne i deres sagsarbejde med hørings svar/klager over projekterne. Det kunne f.eks. være hensigtsmæssig med en formaliseret politik (eller andet), hvor vi kan henvise til erfaringerne fra Lemvig.

12. Solcelleparker - retningslinjer og politik

Indsendt via Vores DN af **Helle Anna Elisabeth Nielsen**, formand DN Egedal:
<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/solcelleparker-retningslinjer-og-politik>

På vegne af en gruppe af medlemmer fra Samrådsmøde Nordsjælland indstilles hermed til Hovedbestyrelsen at der udarbejdes en politik med DN's holdning til samarbejde med interessenter om opførelse af solcelleparker med tilhørende appendiks i form af retningslinjer for det lokale arbejde i kommunerne. I erkendelse af at der i øjeblikket hersker et "wild West" hvor udviklingen drives af lodsejere og energiselskaber m.fl. er der behov for at foreningen formulerer en politik på området så hurtigt som muligt,.

Politiken skal begrundes i et fagligt veldokumenteret baggrundsmateriale om de miljøkonsekvenser der er forbundet med etableringen - herunder hvilke stoffer der afvaskes fra solcellerne og hvilke stoffer der udvaskes ved rengøring af solcellerne til miljøet med risiko for forurening af jorden og nedsivning til vores grundvand.

Velvidende at der SKER en udvaskning af f.eks. PFAS, må f.eks. en opsætning i grundvandsindvindingsområder vel udelukkes ligesom et krav om opsamling og rensning af regnvand kan blive aktuelt.

Der er stor usikkerhed omkring hvilke muligheder og risici som skyggedannelsen fra solceller medfører og om naturen får mulighed for at reetablere sig på hensigtsmæssig vis.

Herudover er der skattemæssige forhold der stiller sig i vejen for meget oplagte placeringer på hustage og gavle. Hvad er vores holdning som forening til disse barrierer og hvordan kan de overkommes og hvad vil vi arbejde aktivt for i den forbindelse.

Afdæk gerne erfaringer fra andre lande. Se f.eks. til Tyskland hvor energiselskaber opfører konstruktioner i landbruget med solceller, netop for ikke at sprede dem på markerne. Kan jorden blive uegnet til landbrugsdrift i fremtiden efter solcellerne har stået der? Skal der stiles krav om at den på sigt går tilbage til naturen, mod tilladelse til at udnytte jorden i en periode.

Hvordan ser hele bæredygtighedsregnskabet ud for solcelleparker. Hvilket CO₂ regnskab laves der i forbindelse med opførelsen. Er der styr på produktionscyklus og miljømæssige konsekvenser af fremstillingen i Kina etc. Etc.

Forslagstillerne indstiller til hovedbestyrelsen at denne aktivitet vælges med meget høj prioritering."

Forslagsstillere er:

DN Egedal, DN Sorø, DN Åbenrå, DN Halsnæs, DN Gribskov, Steen Ussing Rudersdal, Helle Lund Helsingør, Ursula Lange Frederikssund

Bilag 2.2

13. Cirkulær økonomi

Indsendt via Vores DN af **Arnold Simonsen**, Formand, DN Hjørring: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/cirkulaer-okonomi>

NOTE: Efter Deadline har forslagsstiller sammen med **John Clausen** ønsket at uddybe indlægget, og har fremsendt en supplerende tekst under overskriften **handlingsplan for cirkulær økonomi og den grønne omstilling**, som er indsat nederst.

Cirkulær økonomi og transport

Området cirkulær økonomi og herunder også transportsektoren er et så mangfoldigt område og begreb at man næsten kan opgive på forhånd.

Ikke desto mindre er det en forudsætning for at nå klimamålene i 2030 at vi får endnu mere gang i omstillingen. Det bliver ikke nogen let sag, og nok heller ikke en absolut vindesak, jævnfør det oprør der allerede er på vej omkring brændstofafgift på fossile brændstoffer.

Cirkulær økonomi og landevejstransport hænger i mange sammenhænge uløseligt sammen, et meget aktuelt og måske noget jordnært eksempel er den eksplosion i nethandel der er sket, især efter corona.

Nethandel generer en masse trafik, distributions firmaerne kører døgnet rundt, alt skal leveres dagen efter, og helst samme dag.

Prøv engang at vurdere hvor meget emballage, af forskellig art, pvc, papir og karton der medgår til en forsendelse, ofte vejer emballagen mere end den vare der er bestilt. Hvad sker der med emballagen, den ryger ud i skrald, desuden kører mange biler også med "luft" forstået sådan at meget emballage er fremstillet i modulmål, så de kan pakkes på palle eller også i løs vægt.

DN bør arbejde for at der kommer pant på emballage, svarende til dåser og flasker, og dermed være med til at forøge den cirkulære økonomi.

DN har også cirkulær økonomi, men jeg synes det fylder for lidt, fint med genbrug og genanvendelse og deleøkonomi. Men produktion af tøj og "korttidsholdbare" hvidevarer er selvfølgelig et problem, men jeg tror det skal op på EU plan før der sker noget væsentlig

Transport og pant og arbejde for mindre nethandel burde være et oplagt emne for os.

Note fra sekretariatet: Sekretariatet har modtaget nedenstående tekst den 7. juni fra Arnold Simonsen og John Clausen som ønsker at uddybe det oprindelige oplæg. Sekretariatet har medtaget forslaget her, da der er tale om en uddybning og videreudvikling af det oprindelige forslag.

"Et indlæg for at DN til bl.a. AP 24 og fremefter får en klar handlingsplan for Klima, cirkulær økonomi og den grønne omstilling.

Dato 7. juni 2023.

Hovedbestyrelsen.

Som opfølgning på Arnold Simonsens forslag til AP 24 "DN Mener" uddyber Arnold Simonsen og John Clausen her oplægget.

Bilag 2.2

DN skal også være den ledende grønne NGO-organisation i Danmark på dette område fremadrettet.

Vi vil foreslå:

*a) at der udarbejdes et udkast til et DN-politikpapir for hvordan DN vil arbejde/agere fremadrettet på dette område.

Heri skal klart indtænkes, hvordan vi kan indgå i samarbejdsrelationer til f.eks. Grønne nabofællesskaber, RepairCafe Danmark, Unge Klimarådet og videns organisationer som f.eks. Concito, Klima- og omstillingsrådet m.fl.

Vi vil her bl.a. pege på POLITIKENS forsideartikel d. 3. juni 2023 "Grønnere forbrug giver bedre livskvalitet". "I en videnskabelig rapport fra Mercator Research Institute udgivet i tidsskriftet Nature Climate Change slår forskerne nemlig fast, at tre ud af fire bæredygtige forandringer i vores forbrug vil forbedre menneskers sundhed, velvære, psykiske tilstand og levealder. Kun 2,4 % af klimaindsatserne er negative for trivslen, og en del er neutrale."

Artiklens Faktaboks side 11:

***Ifølge traditionel økonomisk tænkning** er efterspørgsel efter varer og services per definition godt for velfærd og trivsel.

***I den optik** kan bæredygtig udvikling udelukkende ske ved at skrue op for priserne på de varer og services, der er mest belastende for klima og miljø.

***Sociologisk set** kan trivsel også opnås ved, at man ændrer sine ønsker og valg i takt med, at samfundet og livet forandres. "Hvis du oplever meningsfuldhed i dit liv, trives du også bedre"

***Der kan på den måde** skabes mere bæredygtig trivsel, ved at mennesker kollektivt ændrer deres præferencer for "det gode liv".

b) at vores fondsmedarbejder (Tove) afsøger "markedet" for større fonde (noget kunne tyde på at det er tiden nu) for at kunne etablere et Klima, cirkulær og grøn omstillings-team, som vi kender det fra vores "Hav-team".

Med venlig hilsen

Arnold Simonsen, DN Hjørring og John Clausen, DN Lemvig."

14. Flere ressourcer til mere koordinering og aktiviteter for kyst- og havnaturen

Indsendt via Vores DN af **Thorkild Kjeldsen**, næstformand, DN Aalborg og John Clausen, formand DN Lemvig: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/flere-ressourcer-til-mere-koordinering-og-aktiviteter-for-kyst-og-havnaturen>

Ønske til AP og budget for 2024

I Limfjordsgruppen har vi de senere år samarbejdet i de nord-og midtvestjyske afdelinger om problemstillinger ved muslingeopdræt og - høst, muslingeskrab, vandplaner, forurening i fjorden o.l.. Det sker gennem deltagelse i bl.a. vand- og nu kystrådet, gennem møder, ved at stille spørgsmål til Fødevarerministre, holde møder med politikere, deltage i projekter og udveksle erfaringer.

Lokalt har DN's sekretariats arbejde med Havplan, fiskeripolitik, vandrammedirektiv, naturmiljø- og klimapolitik stor betydning. Vi synes, det er vigtigt, at der sker en koordinering mellem de relevante fagmedarbejdere og projektansatte og de lokale afdelinger og grupper.

Bilag 2.2

Vi synes det er vigtigt, at der spredes viden og erfaringer fra det lokale-, nationale- og EU niveau og tilbage igen og får det grundfæstet i DN.

Vi ved, at der arbejdes med flere af de samme emner i flere lokalområder – bl.a. Flensborg fjord, Ise- Holbæk, Lamme og Roskilde Fjordene og de østjyske fjorde samt Lillebælt. Vi er ved at etablere netværksforbindelse og erfaringsudveksling mellem de forskellige lokalområder om relevante problematikker.

For at dette kan give positiv effekt for DN og dermed hav-, kyst- og fjordnaturen er det vigtigt, at der i sekretariatet er faglige ressourcer til at servicere det frivillige arbejde.

Vi ser, at der i fremtiden til stadighed er problemstillinger at tage fat på. Ud over det nævnte, er der problemer med øgede vandstandsstigninger og bevarelsen af strandenge, strandfugle, padder o.a.. Der er problemer med jagt, fiskeri og andre forstyrrelser i både Natura2000 og fuglebeskyttelses-områderne.

Vi forslår, at vores forslag indarbejdes i den kommende AP og at der stilles midler til rådighed til koordinering med og i sekretariatet, samt til aktiviteter for kyst- og havnatur i et tværfagligt samarbejde.

John Clausen og Thorkild Kjeldsen,

Limfjordsgruppen.

15. Skærpet fokus på havet

Indsendt via Vores DN af **Ib Salomon**, formand, DN Odder: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/skaerpet-fokus-pa-havet>

DN har sat langt mere fokus på havet. Det var godt og på høje tid. Men vi skal øge dette fokus på fjorde, det åbne hav og de kystnære farvande, for det er i den grad tiltrængt. Stort set ingen områder har opnået "god økologisk kvalitet" og bundfiskene er blevet en sjældenhed i de kystnære vande. Vi skal forholde os endnu mere kritisk til næringstilførslen, hvad enten den kommer fra landbruget eller fra overløb. Vi skal fokusere på de indsatser, der giver håb om forbedringer, det være sig stenrev, ålegræs eller udsætning af fiskeyngel.

16. MTB problemer skal prioriteres i DNS aktivitetsplan

Indsendt via Vores DN af **Hanne Juel**, medlem af bestyrelsen, DN Furesø: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/mtb-problemer-skal-prioriteres-i-dns-aktivitetsplan-1>

OBS: se de to vedhæftninger på Vores DN, med bl.a. appel stilet til Maria, HB og Afdelingerne samt underskrifter

Der er behov for, at DN gør noget for at modgå den omsiggribende MTB sport. Reglerne på området er forældede. Der er sket en omfattende ændring til en ekstrem sport i mange skove, ikke mindst nær de store byer. Ødelæggelserne i form af ulovlige terrænændringer og naturfremmede materialer som plast, tilkørte sten og grus samt brædder er voldsomt øget og længden af spor er stort og voksende. Det er blevet svært mange steder at færdes som almindelig skovgæst, der gerne vil nyde stilheden og undgå at blive udsat for farlige

Bilag 2.2

situationer. På hjemmesiden "Mindre MTB i danske skove" findes der en omfattende dokumentation af forholdene. På hjemmesiden findes også en omfattende løbskalender.

Vedhæftet er den appel, som alle afdelinger har fået tilsendt og underskrifterne knyttet til appellen. [Se Vores DN]

17. Appel: DN bør formulere et forslag til et nye retningslinjer for sportsaktiviteter

Indsendt via Vores DN af **Michael Liesk**, Formand, DN Hillerød: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/appel-dn-bor-formulere-et-forslag-til-et-nye-retningslinjer-for-sportsaktiviteter>

OBS: se de to vedhæftninger på Vores DN, med bl.a. appel stilet til Maria, HB og Afdelingerne samt underskrifter

DN som naturens vogter

Det er vores opfattelse, at mange DN-afdelinger ikke løse problemerne lokalt, så trods af at der mange steder sker overskridelse af naturbeskyttelses- eller museumsloven.

Forholdet mellem beskyttelse og benyttelse af naturen kan være konfliktfyldt, og vi oplever, at DN centralt på dette område ikke forholder sig til den virkelighed, som vi oplever lokalt. Vi ønsker, at DN rækker ud til lokalafdelingerne.

Derfor denne appel om, at DN formulerer et forslag til nye retningslinjer for MTB, gravelbiking og sportsaktiviteter i vores skove, som vi sammen med andre relevante organisationer kan fremføre politisk.

Med bedste naturhilsner

Vedhæftet de afdelinger der har underskrevet Appellen [Se Vores DN]

Michael Liesk, formand for DN Hillerød

18. kortlægning af konflikter benyttelse/beskyttelse

Indsendt via Vores DN af **Vera Søchting**, medlem af bestyrelsen, DN Hillerød: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/kortlaegning-af-konflikter-benyttelse-beskyttelse>

Vi har i Hillerød oplevet 3 konflikter med overskriften "Konflikt mellem benyttelse og beskyttelse"

1. ekstrem mandehørm - mudrace gennem vådområde i skov
2. mtb-kørsel ud over alle grænser i lille skov
3. nedtagning af skilte med forbud mod at færdes nær fiskeørnsrede i Gribskov i yngletiden - erstattet med henstilling (som så ikke er blevet fulgt)

i alle tilfælde oplever vi, at NST vægter benyttelse frem for beskyttelse i uhensigtsmæssig grad.

Bilag 2.2

Forslaget her går på, at DN foretager en kortlægning af sådanne konflikter, så man har et grundigt materiale at forholde sig ud fra: er der tale om ganske få småkonflikter her og der, eller er der tale om et reelt problem. Kortlægningen vil i sidste tilfælde kunne danne udgangspunkt for at tage hånd om problemet.

19. Mindre trafik med mountainbike i naturen

Indsendt via Vores DN af **Rune Larsen**, Formand, DN Næstved: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/mindre-trafik-med-mountainbike-i-naturen>

DN Næstved efterlyser en mere kritisk holdning overfor den stigende trafik af mountainbikes i vores natur. I Fruens Plantage i Næstved kommune har vi oplevet store problemer med MTB, som nu er midlertidig delvist blevet løst, takket være et indgreb fra Miljøministeriet på grund af ulovlige MTB-installationer i skoven.

Vi er dog bekymret for nye initiativer fra MTB, som vores kommune desværre meget gerne bakker op.

Vi har ikke oplevet at DNS sekretariat har hjulpet os i denne proces, men er blevet holdt hen med begrundelser, som f.eks. at det blot er en brugerkonflikt.

DN bør arbejde for at den tiltagende trafik med MTB-cykler i vores natur bliver begrænset. Således at skovene holdes som natur og MTB holdes som en sportsgren for sig, ligesom andre friluftaktiviteter der også presser vores natur mere og mere.

Vedhæftet: [Se Vores DN]

1. Svar fra Maria Gjerding – 2021
2. Appel
3. Underskrifter fra forskellige bestyrelser og aktive medlemmer

PS! Der mangler en kategori i DNS overordnede indsatsområder, som burde hedde "Friluftaktiviteters pres på naturen"

20. Flere penge til kommuners naturarbejde

Indsendt via Vores DN af **Finn Yde-Andersen**, Næstformand, DN Allerød: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/flere-penge-til-kommuners-naturarbejde>

Masnedøgade bør drive lobbyvirksomhed over for regeringen med henblik på, at kommunerne får tilført ekstra penge til at varetage naturopgaver. Rigtig mange kommuner må gennemføre omfattende besparelser på alle områder, herunder natur. På baggrund af biodiversitetskrisen er det vigtigt, at krisen ikke yderligere forværres ved, at kommunerne drosler ned på naturopgaverne.

Bilag 2.2

21. EU's natur- og miljølove skal overholdes og implementeres i Danmark

Indsendt via Vores DN af **Jan Bert Gramsbergen**, medlem af bestyrelsen, DN Ærø:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/eu-s-natur-og-miljoloove-skal-overholdes-og-implementeres-i-danmark>

Jeg foreslår at DN i højere grad bruger EU's natur- og miljølovgivning til at presse Danske myndigheder til at beskytte og genoprette natur.

- 1) Natura2000 områder skal reelt beskyttes mod påvirkninger fra det intensive landbrug. I overensstemmelse med EU's "Green Deal" skal pesticidforbruget og gødning (udledning af kvælstof) reduceres med 50% inden 2030.
- 2) EU's vandrammedirektiv skal implementeres: Alle danske kystvande skal være i "god økologisk tilstand" inden 2027.
- 3) EU's naturgenopretningsplan: Mindst 20% af Danmarks natur (på land og i havet) skal være genoprettet inden 2030.

22. GMO - CRISPER skal fortsat reguleres

Indsendt via Vores DN af **Knud Erik Hansen**, Formand, DN København:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/gmo-crisper-skal-fortsat-reguleres>

EU er på vej til at ville deregulere de nye GMO'er, som CRISPER.

De er uanset GMO-industriens både massive og pengestærke kampagner GMO'er, hvor man griber dybt ind i generne og sådan at man ikke kan forudsige konsekvenserne, når de sættes ud i naturen.

DN skal arbejde for at sikre, at reglerne for de nye GMO'er ikke dereguleres. Det kræver resurser til at håndtere både ansøgninger, formidling af gyldig information, om de nye GMO og til det politiske arbejde når EU Parlamentet snart skal behandle forslag til deregulering.

Knud Erik Hansen, Formand for DN København og medlem af Hovedbestyrelsen

23. Forslag til AP 2024/2025 fra DN Svendborg

Indsendt via Vores DN af **Rene Lund Chetronoch**, formand i DN Svendborg:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/forslag-til-ap-2024-2025-fra-dn-svendborg>

Forslag til DNS aktivitetsplan 2024/25

Regeringen er på mange områder ganske krisebevidst og handlekraftigt. Men ikke når det gælder naturkrisen i Danmark. Her har regeringen en blind plet.

Mere natur

Vi er mange, der ser undrende til, at Folketinget ikke formår eller har viljen til at stoppe tabet af biodiversitet, den fortsatte forurening af vores rene drikkevand og landbrugets massive forarmning af natur, miljø og klima. Men også over at Danmarks største grønne

Bilag 2.2

organisation ikke formår at få mobiliseret et tilstrækkeligt folkeligt pres på politikerne, både i Folketinget og i kommunerne, for at opnå det.

En af de vigtigste løsninger er at give naturen mere plads og bedre beskyttelse.

EU-landene blevet enige om, at der i Europa i 2030 skal være 30 % beskyttet natur, hvoraf de 10 % skal være strengt beskyttet. Men i denne uge har den danske regering meldt tilbage til EU, at Danmark ikke kan love, at der kommer mere eller bedre beskyttet dansk natur i 2030, end vi allerede har i dag.

Beskyttet natur i form af Natura 2000-områder, områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 og en række fredede områder dækker ifølge Miljøstyrelsen i dag 15 procent af Danmarks landareal og 19 procent af havarealet. Ingen arealer på land eller til havs lever op til EU's definition på strengt beskyttet natur.

Miljøstyrelsen har også indmeldt et løfte, et fremtidsmål, om, hvor meget dansk natur, der vil være beskyttet i 2030. På land er der ikke løfter om ny beskyttet natur eller ny strengt beskyttet natur.

På havet lyder løftet, at den beskyttede natur vil vokse fra de førnævnte 19 procent til 29 procent. Fire procent af havarealet vil inden 2030 blive udpeget som strengt beskyttet.

DN Svendborg mener, at det må være foreningens fornemste opgave, at lægge alle kræfter i at få mere natur i Danmark, som både er beskyttet og strengt beskyttet også på land. Der skal lægges maksimalt pres på regeringen og arbejdes konkret for at få mere reelt og målbart beskyttet natur i den kommende 2 års periode.

Rent drikkevand

DN Svendborg mener, at foreningen i den kommende 2 års periode skal fortsætte arbejdet for at realisere, den politiske aftale om den boringsnære beskyttelse, og så skal foreningen lægge flere kræfter i at få udpeget de første grundvandsparke.

Mere skarp linje overfor landbruget

"Sådan ligger landet"[1] taler sit eget tydelige sprog - landbruget er en væsentlig årsag til både klima-, biodiversitetskrise og en fremadskridende sundhedskrise[2], hvilket andre kilder også bakker op. Alligevel er der ikke politisk vilje til at gribe ind - det gælder sådan set både fra DN's side, hvor vi siden indledningen af et samarbejde med Landbrug og Fødevarer, har talt for at dialogen er vejen frem - uden at der er sket meget på området. Der er brug for at DN ikke kun ønsker dialogen, men stiller krav.

Iflg. Niels Kærgaard, professor i jordbrugsøkonomi, KU, er landbruget "økonomisk set er et erhverv med en vis, men ikke afgørende betydning for dansk økonomi og beskæftigelse; heller ikke for beskæftigelsen i Udkantsdanmark spiller landbruget nogen afgørende rolle"[3].

Det er ikke DN's rolle at understøtte arbejdspladser - det er derimod DN's rolle at varetage naturens og klimaets interesse - det gør vi ikke ved at have en dialog med landbruget, hvor resultaterne slet ikke viser sig i tilstrækkeligt tempo.

På DN's hjemmeside kan man læse at landbruget bidrager væsentligt til eutrofiering af havene (godt nok med tal fra 2017) - os bekendt er det ikke blevet bedre siden. Dette bakkes op af en undersøgelse ved Professor ved Institut for Bioscience, AU, Stig Markager, som i altinget pr. 2020 gør status over kvælstofudledningen, som i 2019 viste sig at være

Bilag 2.2

den højeste i 12 år.[4] Dette fulgtes op af et omfattende iltsvind i 2020, som var tæt på at nå det højeste niveau i 20 år.[5]

Der er en direkte sammenhæng mellem udledningen af kvælstof til de indre danske farvande og forekomsten af iltsvind. Siden 90'erne er der godt nok sket et fald i udledningen - men det skyldes primært etablering af rensningsanlæg som har nedbragt bidraget fra kilder som ikke skyldes landbruget[6]. Herudover kan det konstateres, at udledningen har været stor set konstant siden. Dette betyder enten at landbruget ikke gør tiltag for at reducere udledningen eller at de tiltag som de foretager ikke har nogen virkning. I begge tilfælde er udledningen konstant og skadelig for vandmiljøet.

Den 23. maj, 2023, gør professor i biologi ved KU, Jens Borum, status over effekten af landbrugspakken fra 2016. Af artiklen fremgår det at: "Frivillig etablering af randzoner og senest frivillige aftaler om vandboringsnære beskyttelseszoner har kun opnået tilslutning på få procent, og landbrugspakkens frivillige ordninger lå også kun på omkring fem procent, hvor de skulle være fuldt implementerede - det vil sige helt utilstrækkeligt."

Det betyder, at implementeringen mindst fem år bagud, og at det ikke kan lade sig gøre at nå opfyldelse af vandrammedirektivets krav inden 2027.[7]

Frivillige aftaler holder ikke - der skal bindende mål til, som har reelle konsekvenser, hvis disse mål ikke nås.

Hvad angår udtagning af lavbundsjordene er der trods alt sket noget, men det er slet ikke tilstrækkeligt. Inkl. randarealer og forundersøgelser er der pr. april 2023 igangsat udtagning af 30.400 ha. Altså knap en tredjedel af målsætningen frem mod 2030. Det må formodes at de mest oplagte jorde er udtaget først, hvorfor man ikke blot kan ekstrapolere udviklingen for de næste 7 år ud fra denne status.

Det ville klæde DN, at træde langt mere i karakter ift. landbruget - også i sin strategi, der kun nævner landbruget i en enkelt sætning. Landbruget er nødvendigt - det producerer fødevarer - landbruget er forurenende - det udleder alt for mange næringsstoffer - og også pesticider. Ifølge biolog, Søren Wium Andersen, KU, får landbrugsindustrien særbehandling ift. udledning af PFAS, således at grundvandet trues. I en artikel fra 2020 bekendtgør præsidenten at vi ikke kan acceptere at landbruget slår livet ihjel i vores havområder med forurening[8].

Alligevel er det vores opfattelse, at DN ikke gør tilstrækkeligt for at presse på for omlægningen af landbruget til økologi og mindske udledningen af pesticider og næringsstoffer. Dialog er vigtig, men hvis dialogen ikke fører til handling - er den blot dialog uden resultat - tom snak. DN er dermed i samme liga som den siddende regering, som også sidder på hænderne ift. at få iværksat tiltag, som kan begrænse og i sidste ende standse miljø- og biodiversitetsskadelig adfærd fra landbruget.

Vi foreslår derfor at der i den kommende aktivitetsplan kommer særligt fokus på at lægge pres på landbrugsorganisationerne og regeringen for at tage disse problemstillinger mere alvorligt og skabe handling på områderne. Det gælder naturen, klimaet og menneskers sundhed. Vi foreslår også et tæt samarbejde med andre grønne organisationer mod et fælles mål.

På bestyrelsen for DN Svendborgs vegne
René Lund Chetronoch, formand

[1] <https://www.dn.dk/om-os/publikationer/sadan-ligger-landet/>

Bilag 2.2

[2] <https://www.dr.dk/nyheder/indland/landmaend-giver-grise-mere-antibiotika-de-skulle-give-mindre>

[3] <https://faktalink.dk/dansk-landbrug>

[4] <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/MOF/bilag/82/2272459/index.htm>

[5] <https://www.dn.dk/vi-arbejder-for/vand/hav/iltsvind-i-havet/>

[6] <https://xn--miljtilstand-yjb.nu/temaer/vandmiljoe/tilfoersel-af-kvaelstof-og-fosfor-til-havet-fra-danske-landomraader/>

[7] <https://www.altinget.dk/foedevarer/artikel/professor-om-landbrugspakken-man-maa-haabe-nogen-fik-noget-ud-af-den-for-den-var-en-skandale-for-vandmiljoet>

[8] <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/MOF/bilag/82/2272459/index.htm>

24. Meget mere praktisk naturarbejde

Indsendt via Vores DN af **Mikael Sundby**, formand i DN Rudersdal: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/meget-mere-praktisk-naturarbejde>

Det praktiske naturarbejde får ikke nok opmærksomhed i DN. Strategierne og gældende aktivitetsplaner har kun meget lidt om DN's rolle og indsats i forbindelse med naturpleje, og der er begrænset support til lokale indsats og netværk som beskæftiger sig med naturpleje.

Det arbejde kommuner, Naturstyrelsen, private lodsejere m.fl. udfører er ofte ikke tilstrækkeligt til at passe på de især mindre naturområder der har eller kan få stor biodiversitetsmæssig værdi.

Derfor er der behov for at vi tager arbejdshandskerne på og selv deltager i det praktiske fysiske arbejde.

25. Opgradering af netværk groet nedefra

Indsendt via Vores DN af **Anna Bodil Hald**, personligt valgt til REP: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/opgradering-af-netvaerk-groet-nedefra>

Jeg synes DN skal prioritere netværksdannelse vedr. forskellige tværgående emner. Jeg er selv tovholder for Naturplejenetværket, hvor vi bl.a. også har unge deltagere. Vi laver praktisk naturpleje og udveksler erfaringer og viden om naturpleje og brug af relevante redskaber til forskellige opgaver. Vores netværk er med til at folk kommer i gang med plejen lokalt. En stor del af Danmarks natur kræver special indsats. Når vi i DN gør en konkret indsats følger ejerne: Kommuner, NST og private op på det. det er WIN-WIN.

Vi redder hot-spot områder for tilgroning.

Bilag 2.2

26. Resurserne til afdelingerne

Indsendt via Vores DN af Knud Erik Hansen, Formand, DN København: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/resurserne-til-afdelingerne>

Der har gennem årene været mange ønsker fra afdelinger om at få mere støtte fra DN DK.

Ønskerne, der er blevet fremført, har haft meget forskellig karakter. De er kommet fra mange forskellige størrelser afdelinger. I DN København oplever at der hele tiden popper store og små opgaver op og også store opgaver, som strækker sig over mange år. Det er flere end vi kan løfte. Vi må derfor lade en del vigtige opgaver ligge.

Vi oplever også at det er en udfordring at få mange medlemmer aktive og få dem aktive i meningsfulde sammenhænge. Det kræver resurser at få nye ind i arbejdet. Mere kunne nævnes. Udfordringerne er givet forskellige rundt om i afdelingerne.

Alt for ofte har de mange ønsker fået lov til at ligge i DN. De er ikke blevet afvist og de er ikke blevet imødekommet. Og det nok fordi vi aldrig har søgt at afdække ønskerne systematisk og systematisk vurdere hvad vi kan gøre.

Vi har en strategi, som siger, at afdelingerne skal være mere proaktive. Vil vi realisere det er det nødvendigt at vi har gode svar til hvilke resurser afdelingerne har brug for og som kan styrke deres arbejde.

Vi skal også huske at det er afdelingerne der har ansvaret for lokale sager og herunder også for de mange sager der har betydning for natur og klima.

Knud Erik Hansen

Formand for DN København og medlem af Hovedbestyrelsen.

27. Råd til aktives aktiviteter

Indsendt via Vores DN af Bjørn Petersen, Formand, DN Roskilde: <https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/rad-til-aktives-aktiviteter>

Det forlyder at der er kommet flere ønsker om at holde netværkstræf, og at det samlede budget til netværk derfor er begyndt at stramme.

Det er meget positivt og kan give nogle helt særlige resultater, både for DNs eget liv (bl a "rekruttering" og samarbejder på tværs), og for selve naturen og de andre formål, det hele drejer sig om.

Der blev for nogle år siden gennemført en spørgeundersøgelse om netværk. Her fremkom rigtig mange konstruktive og korrektive forslag, men siden er intet sket i "sagen". Der er trods gentagne ønsker ikke blevet fulgt op; såvidt jeg har set end ikke en samlet oversigt / præsentation af hovedlinjer af undersøgelsesresultaterne.

Trods slytning er der altså åbenbart sket en vækst i aktiviteter. Hurra for det. Snærende budgetter må ikke være en hindring for dét. DN er en medlemsejet og medlemsdrevet og medlemsbåret forening, så vigtigere end lønnede eksperter i politik og (envejs-)kommunikation er, at vi har råd til at vi kan facilitere og udvikle vores arbejde som aktive

Bilag 2.2

med direkte kontakt til de "menige" medlemmer og alment naturinteresserede rundt om i landet.

Her er 3 forslag med fokus på disse hensyn:

* Forhøj budgetposten til netværksaktiviteter, og indbyg gerne en buffer, så der ikke igen bliver spændt utilsigtet ben for omfanget af forberedte træf, hvis aktiviteterne overstiger det forventede.

* Lav en seriøs opfølgning på den vel endnu ikke helt forældede netværks"undersøgelse". Ikke en ny spørgeundersøgelse, men gå seriøst i gang med at se, hvordan de mange gode forslag og ønsker i praksis kan fremmes. I dialog med forslagsstillerne og andre oplagte resursepersoner, der kender deres netværk indefra / nedefra, hvor væsken, næringen og forankringen kommer ind både via rødder og mykorhiza (både os DæNder selv, og vore direkte kontakter spredt omkring os).

* I forlængelse af dét med økonomien, så er det på høje tid at give økonomi-retningslinjerne fra 2009 et grundigt eftersyn. Nogle af bestemmelserne er klart forældede; andre har i praksis vist sig upraktiske eller ulogiske - og generelt er et 14-års eftersyn nok under alle omstændigheder fornuftigt vedligehold. Dette punkt gælder ikke kun mht netværk, men i det hele taget.

28. Økonomi samråd

Indsendt via Vores DN af Linda Bruhn Jørgensen, Formand, DN Gribskov:

<https://vores.dn.dk/da-DK/ideas/okonomi-samrad>

Samråd Nordsjælland og Bornholm ønsker - på linie med andre samråd - at inddrage flest muligt aktive i de kommende temamøder/samrådsmøder, ligesom vi ønsker at afholde nogle af temamøderne på stedet/ude i naturen.

Ifølge samrådenes nuværende budget bliver det et problem at gennemføre disse mål.

Der bør afsættes et større beløb til samrådenes aktiviteter.

29. Velfungerende DN-afdelinger i alle kommuner

Indsendt via mail af **Claus Nissen**, bestyrelsesmedlem, DN Esbjerg

Vedhæftelser:

- "Til SR-Syd, Etablering af en DN-afdeling i Billund Kommune – april 2023" Kan læses her:

[Til SR-Syd Etablering af en DN-Billund afd april 23.pdf](#)

Inkluderet i en kommende "Aktivitetsplan 2024/25" foreslår jeg, at det bør være absolut højprioritet for DN Masnedøgade, at alle kommuner har en velfungerende DN-afdeling. Siden august 2022 har jeg gjort DN Masnedøgade opmærksom på, at DN Masnedøgade bør tage initiativet til etablering af en DN-Billund-afdeling.

Alt vedhæftet korrespondance mellem undertegnede og DN Masnedøgade er vedhæftet [se link ovenfor]. Jeg har bl.a. tydeliggjort at de "menige" DN-medlemmer i Billund Kommune ikke kan organisere sig selv, det forbyder Databeskyttelsesloven. Initiativet skal derfor komme fra DN Masnedøgade og, om muligt, i samarbejde med Samråd Syd. Resultatet heraf er en plan (også vedhæftet) fra DN Masnedøgade om at flere DN-afdelinger rundt om har

Bilag 2.2

brug for DN-assistance til at kunne fungere optimalt ud fra forventet DN-regi. Den vedhæftede nødhjælpsplan til skrantende DN-afdelinger vurderer jeg til at være for usikker og for langsom.

- Hvorfor er der ingen andre, især fra DN Masnedøgade, som har rejst denne sag?
- Hvorfor har DN Masnedøgade først udsendt en redningsplan for skrantende DN-afdelinger efter at sagen her er blevet rejst?

I skrivende stund, og jf. det vedhæftede, da forholder det sig således, at jeg har opfordret Samråd Syd til at tage sagen op på SR-Syd-mødet den 07. juni eller til SR-Syd-mødet den 07. september. Derfor foreslår jeg, at sagen her – hvis den ikke aktiveres via SR-Syd – i det mindste ligger stand-by til behandling og evaluering hos "Aktivitetsplan 2024/25" til efter 07. september.

I gældende Forretningsorden for Samråd er det ikke specificeret, om andre SR-Syd-afdelinger bør tage initiativ til hjælp til etablering af en DN-afdeling i en kommune under den/de aktuelle Samråd. Det ville også kræve, at en DN-afdeling havde adgang til samtlige "menige" medlemmer i en kommune som af en eller anden årsag ikke har en DN-afdeling.

I gældende Vedtægter for DN er der heller intet nævnt om manglende DN-afdelinger i en kommune. For både Forretningsordenen og for Vedtægterne forudsættes det, at samtlige kommuner har en velfungerende DN-afdeling. Det nærmeste man kommer til en manglende DN-Billundafdeling, det er i gældende vedtægter § 5 stk. 8. Her nævnes hovedbestyrelsen som den initiativtagende, hvis en afdelingsbestyrelse ikke fungerer. Men med forudsætningen om at alle kommuner har en velfungerende DN-afdeling, så forholder virkeligheden sig anderledes.

Som et tænkt eksempel; så ville det være utænkeligt at f. eks. hospitalslæger og -sygeplejersker i udstrakt grad blot sad ved deres respektive computere og udtænkte planer og strategier og derved lod patienterne i stikken. DN's "patienter" er de DN-afdelinger, som har brug hjælp fra DN Masnedøgade. Derfor bør det være absolut øverste prioritet at DN Masnedøgade først støtter DN-afdelinger, som efter DN Masnedøgades og evt. Samråd ikke fungerer efter DN's forventninger og tilfredshed.

Uanset hvad der står i gældende vedtægter eller gældende forretningsorden, så vil det klæde DN Masnedøgade at foranledige, at der snarest etableres en DN-Billund-afdeling. Jeg har hørt noget om, at Mads Peter Aagard Madsen ikke længere er ansat i DN. Det ændrer intet ved dette mit indlæg her.

I min kalender for 2023, da har jeg sat et X den 01. dec. 2023. Med dette indlæg her, da forventer jeg, at der inden Jul 2023 er, på den ene eller anden måde, etableret en fungerende DN-Billundafdeling.

Venlig hilsen

Claus Nissen, bestyrelsesmedlem i DN Esbjerg

30. Tjek af lovgrundlaget for fredninger

Indsendt via mail af **Peter Egestad**, bestyrelsesmedlem, DN Syddjurs

Jeg vil gerne foreslå, at der sættes fokus på lovgrundlaget for at "revitalisere" eksisterende fredninger.

En del af de ældre fredninger bliver ikke vedligeholdt og håndhævet. Nok dels pga. et ændret natursyn, og en manglende økonomi og interesse hos tilsynet. Men også fordi de ældre fredningstekster ikke er stærke nok til at opretholde fredningens hensigt over tid. Et eksempel herpå er naturlig tilgroning, som, hvis ikke eksplicit nævnt i fredningsteksten, tilsyneladende ikke kan håndhæves.

Bilag 2.2

Forsømmelsen af de eksisterende fredninger svækker tilliden til det ellers unikke fredningsbegreb.

Derfor skal det foreslås, at man lovgivningsmæssigt arbejder for muligheden for at "genopfriske" de eksisterende fredningstekster, så der opnås mulighed for at håndhæve bestemmelser indenfor fredningernes formål. Samtidigt kunne man også arbejde for en smidigere proces for ophævelse- eller ændring af fredninger, som tiden er løbet fra eller som ikke længere kan leve op til fredningens formål.

Med venlig hilsen
Peter Egestad